

ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

Before ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.

ਸਰਦਾਰਨੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੋਰ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ।

ਬਨਾਮ

ਸ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 614.

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ (1908 ਦਾ ਐਕਟ)—ਸੈਕਸ਼ਨ 73 ਅਤੇ 115—ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਜੇ ਦਰਯੋਗ ਵੰਡ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ—ਕੀ ਸਮਰੱਥ ਹੈ—ਸੈਕਸ਼ਨ 73—“ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ”—ਦਾ ਮਤਲਬ—ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਮਲ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜੇ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨੂੰ ਦਰਯੋਗ ਵੰਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 73 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦਰਯੋਗ ਵੰਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ, ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਪਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਾਂਸੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 'ਚੀ' ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਰੇਟੇਬਲ ਮੰਗਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ! ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸੰਪੱਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੱਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਪਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

1908 ਦੇ ਐਕਟ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ ਸਿਟੀ 7 ਸਤੰਬਰ, 1963 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੇਧ ਲਈ, ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਦਰਯੋਗ ਵੰਡ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਕੇਡ ਦੇ.

ਜੀ ਪੀ ਜੈਨ ਅਤੇ ਐਸ ਐਸ ਮਹਾਜਨ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਲਈ।

ਐਚ.ਐਲ. ਸਰੀਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.—ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੇਧਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਦਰਯੋਗ ਵੰਡ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਰਦਾਰਨੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੌਰ ਨੇ 4 ਮਈ, 1925 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਸਰਦਾਰ ਉਮਰਾਓ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੈਸੇ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਤੋਂ 35,000 ਦਾ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ। ਇਹ ਪੈਸਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੁਰਕੀ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 21 ਨਿਯਮ 58 ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਔਰਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਨਿਯਮ 63 ਦੇ ਆਰਡਰ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੂਟ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 1000 ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। 23 ਮਈ 1963 ਨੂੰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਬਾਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 46,000 ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ 6 ਅਗਸਤ, 1963 ਨੂੰ ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। 24 ਅਗਸਤ, 1963 ਨੂੰ ਸਰਦਾਰਨੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੌਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ

-3-

ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ 27 ਅਗਸਤ 1963, ਨੂੰ ਸ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਸਰਦਾਰਨੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੌਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਕਮ ਦੀ ਦਰਯੋਗ ਵੰਡ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਨੱਥੀ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੁਆਰਾ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਰਦਾਰਨੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੌਰ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਕਿ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੇਟਯੋਗ ਵੰਡ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 24 ਅਗਸਤ, 1963 ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਸ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰਨੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੌਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਿੱਸਾ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦਾਰਨੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਸੇਧ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਨ, 'ਹੇ ਲੇਡੀ' ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਉਹੀ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਈ ਸਰੀਨ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਤਿੰਦਰ-ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ: ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 73(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਸੇਧ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਜ਼ਲ ਦੀਨ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (1), ਦੌਲਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰੂਪ ਨਰਾਇਣ (2), ਬੁਲਾਖਿਦਾਸ ਬਨਾਮ ਮੁਰਲੀਧਰ 1 (3), ਸ਼ੀਤਾਰਮਈਆ ਬਨਾਮ ਰਬੰਮਾ (4), ਨਰਸਿੰਘ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਬ ਰਾਏ (5), ਅਤੇ ਕੇਸਰ- ਦੇਓ ਬਨਾਮ ਰਾਧ ਕਿਸ਼ਨ (6)। ਆਖਰੀ-ਦੱਸੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬਾਕੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਨ ਨੇ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਵਸੰਤਰਾਜਨ ਬਨਾਮ ਪਾਰਵਥਮਈ (7) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੈਕਸ਼ਨ 73 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ,

-4-

ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ। ਬਿਲਕੁਲ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਅ ਇੰਨਾ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜੇਕਰ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਫਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਇੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਝੂਠ ਹੋਵੇਗਾ। "ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ" ਅਤੇ 'ਭੌਤਿਕ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤੱਥ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਨੁਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਥ ਦੀਆਂ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੀਆਈਐਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੇਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਵੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਧਾਰਾ 73 ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

“73(1) ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਸੰਪਤੀਆਂ, ਵਸੂਲੀ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਨ ਦਾ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ

"ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

-5-

ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਜਿਸ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸਰੀਨ, ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ" ਸ਼ਬਦ "ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ" ਅਗਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਧਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 73 ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸੁਰਾਗ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ "ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਮਲ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ" ਹਨ। ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, 'ਕੋਰਟ' ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਢੁਕਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਪਰਸਾਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 73, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਅਦਾਲਤ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 63 ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਚਨਚੇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿਹੜੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 63 ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 73 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ' ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਰੀਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਸਿਰਫ ਦਰਯੋਗ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ, ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸਿਰਫ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ. ਅਮਲ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ. ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ

ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫ਼ਰਮਾਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੀਅਰੇਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਖੀ ਹੈ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ, ਲੇਖ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ

-6-

ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਵਿੱਚ 'the' ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਸਾਰੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਮਲਾ ਰੀਸ ਇੰਟੀਗਰਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਂਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੇ ਮੈਂ ਲਿਆ ਹੈ: ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਖੋ, ਧੀਰੇਂਦਰ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਵੀਰਭਦਰਪਾ (8)। ਪੰਨਾ 177 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ:-

“ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 73 ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਸਾਬਕਾ ਕੇਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 295 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੇ ਬਦਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਧਾਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੰਪੱਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪੱਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ- ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸੰਪੱਤੀਆਂ, ਤਾਂ ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੇ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਉਹ ਕੋਇਪਰਟ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 63 ਅਤੇ 73 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕੱਠੇ ਧਾਰਾ 63, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਬਲਕਿ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਾਂਸੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ

ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਖਰਚਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਧਾਰਕ, ਵੰਡੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ

-7-

ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਕੁਇਟੀ ਅਤੇ ਆਮ ਸਮਝ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਯੋਗ ਵੰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 73 ਦਾ ਅਸਲ ਨਿਰਮਾਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਰਸੀਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਢੁਕਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ।

ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਐਂਡ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਮੀਰ ਸਰਜਾਰਾਜ ਅਲੀ ਖਾਨ (9) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦਰਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ, ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਰਯੋਗ ਵੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਦਰ-ਅਦਾਲਤ ਵੰਡ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਲਈ ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।”

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 371 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਗਭਗ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ।

ਅਬਦੁਲ ਸਲਾਮ ਬਨਾਮ ਵੀਰਭੱਦਰ (10) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਨ ਕਿ "ਧਾਰਾ 73 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮਿਹਨਤੀ ਰਹੇ ਹਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕੁਇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ

-8-

ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "ਗੰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਟਿਕਾਲਾ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ ਸਿਬਬਯਾਕਸਾਮਾ ਬਨਾਮ ਪੇਨਮੇਸਟਾ ਬੰਗਰਰਾਜ (11)। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਸਾਸੀਰੀ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

"ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੈਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਯੋਗ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੰਪਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਉਹ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਯੋਗ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੰਗ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਦਲੀਲ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫਾਂਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ, ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਨ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਸਰਦਾਰਨੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ 6 ਅਗਸਤ, 1963 ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ

ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਦਰਯੋਗ ਵੰਡ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਫਰਕ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਆਧਾਰ ਹੈ।

-9-

ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਿਸ ਵੀ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 73 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤ੍ਰਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਖਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Govinder Singh

TRANSLATOR

